

Haralds Voskis,
habilitētais medicīnas doktors, profesors
(1928–2011)

2011. gada vasarā piepeši mūžībā aizgāja ilggadējs Medicīnas vēstures muzeja draugs, ķirurgs, anatoms *Dr. habil. med.* Haralds Voskis.

H. Voskis dzimis 1928. gada 19. janvārī, Rīgas Medicīnas institūta (RMI) Medicīnas fakultāti beidzis 1953. gadā. Jau studiju gados viņš aizrāvās ar ķirurgiju, bija profesora Aleksandra Bieziņa asistents. Tiešā saikne ar tik izcilu ķirurgu un medicīnas vēstures pazinēju kā profesoru Bieziņu bija tā auglīgā augsne, kas izveidoja tik neordināru personību kā H. Voskis.

1958. gadā viņš aizstāvēja kandidāta disertāciju par tēmu “Gūžas locītavas operatīvo pieeju novērtējums”, ko monogrāfijas veidā krievu valodā iespieda Maskavā.

1973. gadā viņš kļuva par Operatīvās ķirurģijas un topogrāfiskās anatomijas katedras vadītāju. 1975. gadā kopā ar kolēģēm Ainu Mansoni un Veltu Timermani H. Voskis izdeva pirmo mācību grāmatu topogrāfiskajā anatomijā latviešu valodā. Vēlāk kopā ar A. Mansoni un sadarbībā ar neiropatologiem un neuroķirurgiem pievērsās pētījumiem perifēro nervu kompresijas lokalizācijā un kompresijas iemeslu noskaidrošanā ekstremitātēs.

Doktora disertācijas darba gaitā – jau sadarbībā ar Traumatoloģijas un ortopēdijas zinātniski pētnieciskā institūta bērnu ortopēdiem un Republikāniskās Bērnu klīniskās slimnīcas rentgenologiem – H. Voskis izstrādāja vairākus oriģinālus rentgenanatomiskos kritērijus gūžas locītavas displāzijas diagnostikā bērniem.

1984. gadā profesora A. Bieziņa vadībā H. Voskis aizstāvēja doktora disertāciju, 1986. kļuva par profesoru. Kā atzinība par ieguldīto darbu 1997. gadā tika saņemta A. Bieziņa balva. 1999. gadā – *Dr. habil. med.* un visbeidzot – 2008. gadā – H. Voskis kļuva par Latvijas Ārstu biedrības goda biedru.

1990. gadā H. Voski uzaicināja vadīt Anatomijas katedru, no kuras 1995. gada 30. jūnijā viņš svinīgi tika aizvadīts pensijā. Tā pavēra iespēju iedziļināties arī medicīnas vēsturē un apkopot atmiņas par saviem skolutājiem un priekšgājējiem. Ar dziļu pietāti un emocionalitāti viņš uzrakstīja atmiņas par profesoru Jēkabu Alksni, ievijot tajās daudz no A. Bieziņa dzirdētā un paša pieredzētā. Fundamentāls ir viņa pētījums par Topogrāfiskās anatomijas un operatīvās ķirurģijas kursa un katedras vēsturi, publicēts LU Rakstos 2005. gadā. Viņš bija neaizstājams viesis un runātājs gandrīz visos Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja pasākumos.

Pēkšņā nāve pārtrauca šo sadarbību. Ir skumji un žēl, taču H. Voska padarīto var vērtēt tiem pašiem vārdiem, ko viņš novēlēja J. Alksnim: “Tava alga ir Tavi darbi savas tautas un tēvijas labā”.

Rita Grāvere, *Dr. hist.*

Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs

rita_gravere@inbox.lv